

інформації. Маленькі змістовні фрагменти запам'ятати набагато простіше, ніж величезні текстові абзаци.

11. Створіть ефект очікування. Не варто відразу видавати весь об'єм інформації. Дозвольте слухачам самостійно дізнаватися все більше і більше, почавши навчання з постановки проблеми (завдання), яку необхідно вирішити. Таємниця є прекрасним мотиватором для будь-якої аудиторії.

Список бібліографічних посилань

1. Внутрішні та зовнішні мотиви і мотивація трудового колективу // Новак В. О., Мостенська Т. Л., Ільєнко О. В. Організаційна поведінка: підручник. Київ: Кондо, 2013. 498 с. URL: http://pidruchniki.com/1212012459010/menedzhment/vnutrishni_zovnishni_motivi_motivatsiya_trudovogo_kolektivu (дата звернення: 12.02.2017).

2. Коваленко О. Е., Корольова Н. В. Робочий зошит з курсу «Методика професійного навчання»/МОН України, Укр. інженер.-пед. акад., Каф. педагогіки та методики профес. навчання // Електроенергетика: сайт. URL: <http://forca.com.ua/knigi/navchannya/metodika-profesiinogo-navchannya.html> (дата звернення: 12.02.2017).

3. Мотивація. Види мотивації // Motiway: сайт. 20.01.2010. URL: http://motiway.com/topic_2.html (дата звернення: 12.02.2017).

4. Кушнір М. Образовательная мотивация (дополнено в 2016 по итогам дискуссий) // cogito, ergo sum: Размышления о жизни и об образовании: блог. 12.04.2015. URL: http://medwk.blogspot.ru/2015/04/blog-post_12.html (дата звернення: 12.02.2017).

Отримано 13.02.2017

УДК 378.6+371.134+37.032.5

Руслан Гельманович ВАЛЄЄВ,

*старший викладач кафедри цивільного права та процесу факультету № 1
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ,
кандидат педагогічних наук*

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА КУРСАНТІВ ВНЗ МВС УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Автор аналізує напрями змін у професійній підготовці курсантів ВНЗ МВС України в контексті створення Національної поліції та виокремлює потреби коригування цілей окремих навчальних дисциплін відповідно до парадигми компетентнісного підходу. Запропоновано певні засоби реалізації відповідних цілей.

Відомча освіта системи МВС не може залишатися осторонь від сподівань українського суспільства на кардинальне оновлення системи

правоохоронних органів. Тим більше, що на практиці в авангарді цих реформ виступає саме створення Національної поліції.

Разом з тим, хоча де юре змінився орган, для яких вищі навчальні заклади міністерства внутрішніх справ готують фахівців, практично не змінилися відповідні навчальні програми та плани. У цих умовах доносити до майбутніх фахівців Національної поліції нові вимоги, принципи, концепцію майбутньої професійної діяльності викладачі змушені через зміст конкретних дисциплін і навчальних занять.

У цілому, актуальність проблем професійної підготовки правоохоронців в останні роки в Україні не викликає сумнівів. Зокрема, дисертаційні та монографічні дослідження присвятили цій проблематики такі експерти, як В. О. Лефтеров, Л. І. Мороз, О. І. Федоренко, Г. Х. Яворська та ін.

Однак нинішня ситуація необхідності адаптації змісту юридичних дисциплін до вимог поліцейської реформи поки ще не знайшла свого відображення в наукових дослідженнях. У нашій невеликій розвідці ми хочемо проаналізувати цілі та завдання окремих навчальних дисциплін, які вивчають курсанти ВНЗ МВС і спробувати визначити напрями їх коригування в контексті створення якісно нового правоохоронного органу.

У наш час в українському суспільстві відбуваються дискусії щодо необхідності вищої освіти для поліцейських. Варто відзначити, що ця ситуація у світі не нова, та за висновком Керрі Вімсхорст та Дженет Ренслі (Kerry Wimshurst & Janet Ransley), така полеміка притаманна будь-якому суспільству під час реформування правоохоронних структур. Австралійські фахівці наводять дві освітні моделі «реформ»: засновану на ліберальній освіті цивільного типу та засновану на парадигмі так званої «професійної поліцейської освіти», зазначаючи, що «на цей час вони є основними контрастними парадигмами поліцейської освіти та навчання у різних державах». Експерти роблять висновок про те, що кореляція між вищою освітою та ефективністю професійної підготовки поліції, ймовірно, так і залишиться полемічним питанням [1].

Аналіз програм навчальних дисциплін, що вивчаються майбутніми офіцерами поліції у вищих навчальних закладах МВС України, та відповідних робочих навчальних програм на 2016–2017 н. р. дозволяє констатувати здійснення певного коригування їх змісту та структури. Але якщо звернутись до аналізу хоч би відправних базисних положень цих навчально-методичних документів то можна встановити наявність в окремих програмах не зовсім вдалих формулювань мети та завдань дисциплін. Зокрема, широко використане формулювання «надання знань», «отримання знань» походить від застарілої кумулятивної концепції освіти, в якій здобувач освіти позбавлений статусу активного

суб'єкту та є пасивним об'єктом, якому вчитель надає знання. У цілому ж, у більшості програм почали використовувати адекватну термінологію «засвоєння», «здобуття» знань; «формування», «розвиток» навичок і вмінь тощо. Хочемо відзначити нетривіальний та цікавий підхід до формулювання мети навчальної дисципліни «Актуальні проблеми філософії права» у Львівському ДУВС: *«поглибити й систематизувати знання слухачів ...; надати їм допомогу у вирішенні проблемних питань стосовно ...»*.

Разом з цим, варто констатувати майже повне ігнорування у навчально-методичних комплексах з дисциплін, що викладаються у ВНЗ зі специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських, надбань компетентнісного підходу до навчання. З вивчених нами 20 робочих програм навчальних дисциплін на 2016–2017 н. р. лише у шести серед мети чи завдань вивчення дисципліни було згадано формування тих чи інших компетентностей. При цьому п. 8 розділу III Концепції реформування освіти в Міністерстві внутрішніх справ України, передбачає «орієнтацію освітнього процесу на формування фахової, діяльнісної та особистісної компетенцій» [2], а частина друга ст. 52 Закону України «Про Національну поліцію» встановлює, що проведення конкурсу на посаду поліцейського здійснюється не з урахуванням його «знань, умінь і навичок», а «з урахуванням рівня *професійної компетентності*, особистих якостей» [3]. Як ми знаємо, компетентнісний підхід до навчання офіційно інституційовано Європейським союзом у Лісабонській програмі та Радою Європи у Рекомендаціях від 18.12.2006 № 2006/962. Нарешті, Закон України «Про вищу освіту» визначає результати навчання як «сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання...» [4]. У свою чергу, компетентність в цьому законі визначена як «динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність...» [4].

Погодимося із закордонними фахівцями, які доречно акцентують, що компетентнісний підхід спрямовує освіту від орієнтації на визначені науковцями предметні знання (підхід, центрований на вчителя та дисципліни) до фокусування на реальні потреби студента (підхід, центрований на студента та середовище) [5]. Це особливо актуально для правоохоронців, складні професійні ситуації яких вимагають миттєвого синтезу знань і вмінь. Не даремно, за висновком американських дослідників, професіоналізм поліцейського передбачає, що «персонал не може бути навчений для кожної ситуації, але він має бути готовий відповісти на будь-яку подію, спираючись на власні сили, причому його реакція відповідатиме правовим, моральним та етичним вимогам» [6].

Зрозуміло, що на цьому етапі розвитку педагогіки проблематичними є процедури ідентифікації, діагностування, кількісного вимірювання та оцінювання компетентностей, але в Україні ігнорується навіть первинний етап запровадження компетентнісного підходу – орієнтація на нього цілей освіти.

Тобто, саме компетентнісний підхід до професійної підготовки здатен сприяти розвитку ефективних поліцейських, які володіють ключовими компетентностями XXI століття та усвідомлюють необхідність їх постійного вдосконалення та здатні до цього в умовах динамічних суспільних змін.

Список бібліографічних посилань

1. Wimshurst K., Ransley J. Police education and the university sector: Contrasting models from the Australian experience. *Journal of Criminal Justice Education*. 2007. Vol. 18, No. 1. P. 106–122.
2. Концепція реформування освіти в Міністерстві внутрішніх справ України: затв. наказом МВС України від 25.11.2016 № 1252.
3. Про Національну поліцію: закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. Ст. 379.
4. Про вищу освіту: закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 37–38. Ст. 2004.
5. Millar M., Mao Z., Moreo P. Hospitality management educators vs. the industry: A competency assessment. 2008.
6. Glenn R. W. et al. Training the 21st cent. police officer: Redefining police professionalism for the Los Angeles Police Department. Rand Corporation, 2003. P. 14.

Отримано 02.03.2017

УДК 159.9

Тетяна Олексіївна ГАЛЬЦЕВА,

доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ,

кандидат психологічних наук, доцент

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ НАВЧАЛЬНОЇ САМОЕФЕКТИВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПРАВООХОРОНЦЯ

Розглянуто проблему самоєфективності майбутнього спеціаліста у вищому навчальному закладі та психолого-педагогічні умови становлення самоєфективності особистості. Наведено принципи психолого-педагогічної моделі розвитку навчальної само ефективности.

Входження України в освітній Європейський простір у рамках Болонського процесу висуває вимоги щодо перебудови сучасної освіти, запровадження європейських стандартів якості надання освітніх послуг,